

(Нови Репортер, 6. 6. 2012)

За Србе с обје стране Дрине многе ситуације биле би чистије када би се одлуке о најважнијим политичким и друштвеним питањима доносиле у Бањалуци, када је ријеч о Републици Српској, и Београду, уколико је у питању Србија. Међутим, да све не буде једноставно, побринули су се у Вашингтону и Бриселу, па су, у великој мјери захваљујући стратезима и тактичарима из тих центара моћи, у посљедњих двадесет година постали неминовни српски погледи према Сарајеву и Приштини, бар ако су на дневном реду дилеме од националног значаја. Гдје треба тражити разлоге тог невољног „осматрања“? Између осталог, и у чињеници да креатори наших судбина са Запада, док у комуникацији са непоузданим Балканцима тумаче сопствене, углавном небулозне пројекте, често воле да употребе формулацију: „Ако ниси дио рјешења, онда си дио проблема“. Управо је у томе невоља, јер, оно што је за САД и ЕУ „рјешење“, за већину Срба, без обзира на то да ли говоре ијекавицом или екавицом, обично постаје проблем. За тај хронични раскорак могуће је понудити хиљаду сувислих објашњења, али, међу њима се сигурно не налази теза о српском нижем цивилизацијском нивоу у односу на такозвани развијени дио планете, ма колико та теорија била драга Србима аутошовинистичке оријентације. Или њиховим далеко бројнијим истомишљеницима у „главном граду“ дејтонске Босне и Херцеговине и у административном центру самопроглашеног „независног“ Косова.

Жаба и крокодил: Јер, какав је уплив Републике Српске у посљедњи потрес у извршној власти на нивоу БиХ? Никакав. За формирање актуелног Савјета министара било је потребно више од годину дана преговора, и та чињеница дуго је била повод овдашњој псеудоинтелектуалној братији и сестринству из редова све три нације да се, са позиција апстрактног „хуманизма“, згража над „неодговорношћу политичких елита“. При томе је апсолутно занемарена сложена структура ове земље и податак да не живимо, рецимо, у Данској, па да се такве кризе рјешавају глатко и опуштено. И да не зависе претјерано од добре или лоше воље страначких лидера, иако је то веома помодно констатовати. Када је поменута прича коначно добила расплет, било је довољно само неколико мјесеци да један актер владајуће шесторке искочи из једва успостављених „правила игре“ и да умало сруши читаву ту паучину од система „заједничких институција“.

За конструкцију је потребан напор, а деструкција изискује тек нечији хир. У овом случају, главни актер лошег глуматања био је предсједник Странке демократске акције Сулејман Тихић. Кренуо је у тешко могућу мисију – да сруши приједлог буџета БиХ у оба дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине и да након свега задржи позиције у Савјету министара. Буџет није оборен, али, Тихићу то ионако није био циљ, већ је имао једнократну намјеру демагошког подилажења бошњачким „ратним ветеранима“, како би га наградили гласовима на предстојећим локалним изборима, 7. октобра. Међутим, предсједник Социјалдемократске партије БиХ Златко Лагумџија озбиљно је схватио такав гест нелојалности, па је шефа СДА у улози коалиционог партнера експресно замијенио челником Савеза за бољу будућност Фахрудином Радончићем.

Постоје два аспекта таквог помјерања. Један угао је интерни бошњачки. Иако је добио ову битку, Лагумџија крупним корацима иде ка губитку укупног међубошњачког политичког „рата“. Јер, његови фанови, који су му омогућили да на посљедњим општим изборима тријумфује у „зеленим“ кантонима Федерације БиХ, могу да „сваре“ само апсолутну власт СДП-а. Пактирање са СДА за њих је већ представљало „гутање жабе“, док је заокрет према Радончићу дефинитивно превелик горак залогај, у којем кркетушу мијења крокодил. Ту долазимо до димензије која је релевантна за Републику Српску. Овакво престојаване чак може да буде дјелимично повољно за РС, пошто дехомогенизује бошњачку страначку сцену. Умјесто једне превелике опције (СДП) и три релативно слабе конкурентске партије (СДА, СББ, Странка за БиХ) ствари ће се у догледној будућности, по свој прилици, кретати у правцу профилисања три странке подједнаке, средње снаге (СДП, СДА, СББ, без Силаџићеве партије на издисају). Тај трилинг ће моћи да ведри и облачи у Сарајеву, Зеници, Тузли или Бихаћу, али више неће бити у прилици да значајније утиче на токове на нивоу БиХ, што је могао да буде случај са предимензионираним СДП-ом. Наравно, све то не значи да Радончић умјесто Тихића доноси некакав бошњачки повјетарац умјесто опасних гасова спрам РС. Не, у том погледу је иста мета – исто одстојање. И СДА и СББ, када је ријеч о односу према РС, функционишу углавном хладно, ту и тамо „топло“. Али, у питању су само средства, а циљ је идентичан. Давно га је дефинисао политички пензионер Харис Силаџић као „100 одсто БиХ“, што увијек подразумејева и „нула одсто РС“.

Црвене лампице

Пише: Саша Бижић
уторак, 19 јун 2012 23:56

